

Irlanninsusikoirien kuolinsyyt Lähde: koiranet 1.12.2015	Keskim. elinikä	Yhteensä
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	9v 1kk	45
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	7v 4kk	11
Kasvainsairaudet, syöpä	6v 8kk	100
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	6v 7kk	14
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	6v 5kk	70
Hengitystiesairaus	5v 7kk	20
Silmäsairaus	5v 4kk	1
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	5v 11kk	10
Selkäsairaus	5v 11kk	14
Sydänsairaus	5v 11kk	63
Muu sairaus, jota ei ole listalla	4v 9kk	33
Immunologinen sairaus	4v 8kk	7
Sisäeritysrauhasten sairaus	4v 7kk	3
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	4v 4kk	26
Hermostollinen sairaus	4v 3kk	4
Kadonnut	4v 3kk	2
Luusto- ja nivelsairaus	4v 10kk	31
Tapaturma tai liikennevahinko	3v 8kk	18
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	3v 7kk	3
Synnytysvaikeus	3v 11kk	4
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	0v 5kk	4
Kaikki yhteensä	6v 0kk	483

Lisätietoja:

www.irlanninsusikoirat.org

→ Jalostuksen tavoiteohjelma

jalostus sihteeri@irlanninsusikoirat.org

jalostustoimikunta@irlanninsusikoirat.org

Vatsalaukunkiertymä

www.irlanninsusikoirat.org

Vatsalaukunkiertymä

Vatsalaukku on kiinnittynyt paikoilleen molemmista päistään ja voi joissain tapauksissa kierähtää akselinsa ympäri. Tila on erittäin akuutti ja kivulias, ja vaatii pikaista hoitoa sillä koira menehtyy, jollei hoitoa voida aloittaa nopeasti.

Vatsalaukunkiertymä voi tulla minkä ikäiselle koiralle tahansa mutta tutkimusten mukaan riski kasvaa jonkun verran iän myötä.

Koiran ikä ei kuitenkaan vaikuta paranemisennusteeseen.

Vatsalaukun laajentuma ja kiertymä on tila jossa vatsalaukku täyttyy kaasulla, laajenee ja kiertyy. Tämä aiheuttaa elimistölle vakavia verenkiertohäiriöitä, verenpaineen nopeaa laskua, hengityksen vaikeutumisen ja lopulta shokkitilan. Sairaus voi johtaa nopeasti kuolemaan. Varmuudella ei tiedetä kumpi tapahtuu ensin, laajeneminen vai kiertyminen, mutta yleinen mielipide on se, että vatsalaukku laajenee ensin ja kiertyy sen jälkeen. Pelkkä vatsalaukun laajentuminen ilman kiertymistä on myös mahdollinen. Joskus myös pernan kiertymä saattaa aiheuttaa vatsalaukun kiertymän.

Sairauden patofysiologia on monimutkainen. Kaasun tai nesteen aikaansaama vatsalaukun laajeneminen muuttaa mahaportin ja ruokatorven alemman sulkijalihaksen normaalia asentoa ja rajoittaa näin kaasun purkautumista vatsalaukusta röyhtäilyyn avulla sekä mahan sisällön etenemistä suoleen. Kun vatsalaukku jatkaa laajenemistaan, se kääntyy pituusakselinsa ympäri. Kiertymä voi olla 90 -360 astetta. Kiertymän seurauksena vatsalaukun verenkierto estyy ja sen seinämä alkaa kuolioitua jo muutamassa tunnissa. Koiran sydän joutuu suureen rasitukseen koska kiertymän aikana vatsalaukusta erittyy myrkyllisiä kaasuja verenkiertoon. Nämä myrkyt vaurioittavat sydäntä ja aivoja.

Taipumus kiertymään periytyy sekä roduittain että suvuittain. Tämä selittyy osittain sillä että kiertymä liittyy tietyn tyyliseen rakenteeseen. Tutkimusten mukaan koirilla joiden lähisukulaisilla on ollut kiertymä, on itselläänkin suuri riski saada se.

Oireet:

Oireet kehittyvät tyypillisesti hyvin nopeasti. Koira alkaa käyttäytyä levottomasti. Oudot asennot ja venyttely ovat tyypillisiä oireita. Koira saattaa myös pitää selkäänsä hieman köyryssä tai aristaa vatsaansa. Koira voi yrittää oksentaa, kakoa sekä/tai kuolata runsaasti, sillä saattaa olla nielemisvaikeuksia. Vasemman kylkikaaren takana saattaa havaita kohouman. Tilanteen jatkuessa koira menee heikoksi ja alkaa hengittää nopeasti. Kaasun täytteen maha on laajentunut ja kipeä.

Kiertymä ei aina ole täydellinen, tällöin eivät oireetkaan ole niin selviä kuin täydessä kiertymässä. Koira voi yrittää oksentaa tuloksetta tai voi oksentaa pelkkää limaa. Vatsa voi vaikuttaa paisuneelta etenkin vasemman kylkikaaren takaa.

Tila on erittäin vakava, ja mikäli vatsalaukun kuolioituminen on jo käynnistynyt niin vakavien komplikaatioiden riski kasvaa. Vaikka koira saataisiin nopeastikin leikkaukseen, kiertymä on aina hengenvaarallinen tila. Diagnoosi tehdään kliinisen tutkimuksen perusteella ja hoito aloitetaan välittömästi.

Hoito:

Kiertymän hoito vaatii aina leikkauksen. Mikäli vatsalaukku on laajentunut mutta ei kiertynyt voidaan ns. letkutushoitoa harkita. Letkutuksessa mahalaukun painetta alennetaan asentamalla nielun kautta letku koiran vatsalaukkuun. Kun letku on paikallaan, vatsalaukun sisältöä virtaa ulos letkun kautta. Jos letkutus ei onnistu tai jos vatsalaukku on erittäin kaasun täytteen, voidaan vatsalaukun painetta yrittää alentaa gastroseenteillä, tällöin vatsanpeitteiden läpi työnnetään suurikokoinen neula ja näin saadaan painetta alennettua. Toipumisennusteeseen vaikuttavat mm. se kuinka nopeasti hoitoon pääsee, sekä vatsalaukun ja pernan kunto.

Tutkimusten mukaan koirilla, joiden oireet ovat kestäneet yli viisi tuntia ennen hoitoon pääsyä kuolleisuus oli 45,9 %, kun taas koirilla joiden oireet olivat kestäneet alle viisi tuntia kuolleisuus oli 11,5 %

Jos leikkaus onnistuu, ja vatsalaukku saadaan kiinnitettyä kunnolla vatsaontelon seinämään, on riski uudelleen kiertymiseen pieni. Kiinnitys ei kuitenkaan aina onnistu pysyvästi, vaan se voi ajan kuluessa irrota ja tällöin on olemassa riski että vatsalaukku kiertyy uudelleen. Vatsalaukun laajentumaa saattaa esiintyä kiinnityksestä huolimatta.

Ehkäisy:

Koiran päivittäinen ruoka-annos kannattaa jakaa kahteen tai useampaan ruokailukertaan ja antaa koiralle rauhallinen ruokailuhetki. Ruoan hotkiminen lisää riskiä sairastua sillä nopea syöminen johtaa ilman nielemiseen joka on merkittävä riskitekijä sairastumiselle. Syömisvauhtia hidastamalla minimoidaan ilman nieleminen. Yksi ruokintakerta päivässä sekä suuri ruokamäärä kerralla altistavat koiran kiertymälle. Suuri määrä ruokaa tai juomaa venyttää vatsalaukkuja ja painaa sitä alas venyttäen vatsalaukun kiinnityksiteitä. Erään tutkimuksen mukaan korotettu ruoka-astia altistaa mahalaukun laajentumalle ja kiertymälle, kun taas toisissa tutkimuksissa suositellaan korotettua ruoka-astiaa. Samoin pelkän kuivaruoan syöttäminen saattaa altistaa kiertymälle. Liikunnan välttäminen tunti ennen ruokailua ja tunti ruokailun jälkeen vähentää riskiä.

Huomioi että stressaavat tilanteet lisäävät riskiä sairastua.

Lähteet:

Suomen Irlanninsusikoirat 40-vuotis juhlijulkaisu
Koiran mahalaukun laajentuma ja kiertymä. Kirjallisuuskatsaus ja retrospektiivinen tutkimus toipumisesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä 136 tapausta. Eläinlääketieteen lisensiaatin tutkielma Pirre Lamposaari Helsingin yliopisto 2010